

Mladim prijateljem.

„Naš Dom“ prihaja v tej obliki prvič po novem letu med svoje prijatelje. Star način izhajanja smo opustili, a pisali bomo naše mladinsko glasilo v istem smislu kot poprej, ko je bil list samostojen.

Mladenci, mladenke! Sedaj po novem letu si zarišimo nove cilje pri našem delovanju. Evo vam sedaj misli:

Bodimo junaški! Naša organizacija je velika v vsakem delu, vedno hrepenemo po najvišjih ciljih, močna v zavesti, da je zmožna doseči te cilje. Naše geslo je znamenje križa; to bliščeče znamenje našega prapora je že dovedlo našo organizacijo do toliko sijajnih zmag, dosledno sledeči temu znamenju moremo pridreti s svojimi cilji v vse ljudske sloje.

Zivo se zavedamo, da je zidan temelj naše mladinske organizacije na neporušni skali Petrovi, mi vemo, da so vsa naša načela postavljena na strogo versko podlago. Veliki želimo biti v požrtvovalnosti, v plemenitem delu za skupni blagor, bodimo veliki, močni v veri! Življenje mladeniča z živo vero v srcu je življenje čisto, krepostno, telesna čistost je izraz njegovega notranjega veselja. Trezen razum in neustrašen pogum takih mladih moči zamore premagati vsak sovražni napad. Kje so črpali moči nepozabnih velikani v borbi življenja, da so si pridobili trajnih, neminljivih zaslug za svoj narod? Bili so veliki v živi veri. Iz nje so zajemali ono orjaško moč, da so bili zmožni tolikih žrtev. Le odprimo knjigo preteklosti, povsod lahko najdemo dovolj zgledov. A nudi nam jih tudi sedanost. Tudi v današnjem času imamo zaslužne moči, velike v delu za ljudstvo, ker so močni v veri. Bratje! V moči vere je mogoča doslednost v prepričanju, ona vzgaja značaje. Ravno v značajnosti je ona nepremagljiva sila naše organizacije, četa značajnih mladeničev ji daje ono čudovito lepoto, mikavnost. V nasprotnih, protiverskih taborih ni značajev. Bratje! Oni se ne bore za ideal krepostnega, čistega življenja. Prostosti hočejo v uživanju, v ugodju nebrzdanih strasti, zadnjega, najvišjega namena ne prpoznaajo, zato tudi nimajo vse žrtvujoče, vse zmagujoče krščanske ljubezni. Njih šila je podobna velikanske valovju razburkanega morja, ki nenadoma vrase in preli pokončati cele pokrajine, pa, ker je brez opore, se v trenutku zopet pogreznje v neizmerno vodovje. Čim hujši boj divja sovražna zloba proti veri, tem več žrtev se pogreznje v njeno nemoralno življenje, vedno več človeških bitij je za vedno izgubljenih. Hudo peša moč nasprotnikov, vedno manjša je njih veljava. Peče pa jih, ko vidijo, kako stopa v ospredje naša organizacija. Vidijo, koliko žrtev je zmožna, kako tudi raste njen vpliv. Zaostale, onemogle, ponižane se čutijo pred nami, s satansko pretkanim obrekovanjem nas hočejo oplasti, polni zavisti nam skušajo vzeti pogum. A bojimo se hrabro pod zastavo križa, katerega čudovita moč še nikdar ni bila upognjena, osramočena. Bojimo se veselo! Ogromna večina našega slovenskega ljudstva je še zdrava, še neokužena po protiverskem hujskanju, braneča v srcu vero hrabrih pradedov. Ona je posvečena našim načelom. Pa v naših orlovskih vrstah ne glejmo toliko na število, naša moč je pred vsem odvisna od duha, ki nas preveva. Ni nam mnogo pomagano, če imamo ogromno vojsko neznačajnih, strahopetnih bojevnikov. Taka vojska je nezanesljiva, nikdar si ni v svesti gotove zmagae. Mafa, a izbrana četa značajnih, neupogljivih moči pa zmora s silo nesmrtna legije premagati vsak sovražni naval.

Izberajmo čete za našo organizacijo! Glejmo si jasno v oči! V naših vrstah naj ne bo popustljivosti, napak si ne prikrivajmo, vsa naša skrb boji neprestano posvečena prvotnemu, najvišjemu namenu. Delo, dosledno uravnano po načelih, nujno donaša uspehov, je delo prepričevalno, ki dovede le količkaj trezen razum do spoznanja.

Bratje! Sestre! Spoznajmo se oklenimo, ki je namerila ravnokar prvi korak v življenje z živo iskro vere v srcu, katero ji je vsadila verna naša mati. Razplamtimo to iskro v močan plamen, pokažimo mladim, nepokvarjenim srecem, vso lepoto, vzvišenost krepostnega življenja. Z živim zgledom lastnega življenja pridobivajmo zdravega naraščanja našim vrstam.

Najsvetejša naloga naše mladinske organizacije boji: Slovenskemu narodu vzgojiti značajev! Krepijo na delo!

Za mladeniče.

Mladeniški znaki. Mladenič z Vurberga piše: Večkrat sem že opazil, da imajo po drugih krajih vsi člani raznih društev svoje znake, da se tako med seboj spoznajo, akoravno pridejo v tuje kraje. Tudi mi slovenski mladeniči imamo svoje znake: Orli v podobni orla, mladeniči zveze pa znak z napisom: „Slovenski mladenič“. Skoda le, da se naši mladeniči teh znakov premalo poslužujejo. Ali ni to nekaj krasnega, ako ima fant na prsih znak, pa pride v tuje kraje, kjer nikogar ne pozna. Toda naenkrat se snide z drugim nepoznanim fantom, pa se takoj prijazno pozdravita in si podasta roki. Po čem sta se spoznala? Po mladeniškem ali orlovskem znaku. Zraven tega pa pokažemo s tem, da naša prsa diči znak, uasim nasprotnikom, da smo pravi in pogumni bojevnikji naše

mile slovenske domovine, da se ne sramujemo javno pokazati svojega verskega prepričanja. Posebno, kadar gremo v naša mesta, nemčurska gnezda, ne pozabimo doma svojega znaka, ne zaradi tega, da bi nasprotnika izzivali, ampak zato, da nasprotniki vidijo, da se jih ne bojimo. Velikega pomena so pa znaki tudi zaradi tujcev, ki pridejo v naše kraje, kar pričča dogodek, ki sem ga sam doživel. Pred kratkim nas je bilo več oseb v zadevi neke prošnje pri grofu Herbersteinu, kateri je rodom Čeh, a poseduje tukaj več graščin. Med pogovorom je opazil na moji suknji mladeniški znak, katerega sem mu moral dati na ogled. Vprašal je o njegovem pomenu, kar sem mu tudi z veseljem razodel, na kar se je zelo pohvalno izrazil o naši organizaciji. — Zato pa, predragi tovariši, z veseljem sezite po naših znakih! Res, da je malo hudo za denar, toda vsak naj si pritrga pol litra vina in par smodk in znak je plačan. Naj bi ne bilo nobenega zavednega slovenskega fanta, katerega bi ne dičil orlovski ali mladeniški znak, to je želja

Vurberskega Stanka.

Mladina v društva! Mnogokrat potre upapolno mlado dušo kak nepričakovan dogodek, kako nespozumljenje. Na mah je izgubljeno veselje do dela, pesmi utihnejo, življenska veselost je proč. V takem položaju išče naša duša sočustvujočega prijatelja. A kje ga najde? Ali morda v krčmah, na plesiščih? Nikdar! Tam so le hinavci, priliznjenci. Pravih, odkritosrčnih prijateljev bomo šli iskati v naše bratske odseke, v naše zveze. In jih bomo tudi našli. Tu vlada in mora vladati bratska vzajemnost, odkritosrčno prijateljstvo. Zato v naša društva, med svoje prijatelje; Tukaj se navzemimo zopet življenske svežosti ter se okrepimo za bodoči boj, za obstanek posameznika in obstanek celega naroda. Ta boj ni lahek. Nemogoče je skoraj, posamezniku stati vedno trdno in neomahljivo. Zato se pa združujemo. Tudi naš svoločni vladar je že kot mladenič spoznal resnico pregovora: V slogi je moč — ter je izbral za svoje geslo besede: Z združenimi močmi. — Tudi mi se ravnamo po tem geslu. Združujemo pod našo zastavo vsi dobro misleči slovenski mladeniči. To je ena izmed vzvišenih nalog, ki si jih je stavil Orel. Posebno posvetimo vso svojo skrb iz šole vstopivši mladini. To vzemimo v svoje vrste, jo izobrazimo. Ravno v tej dobi zaide fant ali dekle najprej na slaba pota, a slabo tovarišijo, in izgubljen je. Le redko, zelo redko, se tak se potem vrne v naša društva. Zato moramo tem mladim ljudem posvečati svojo posebno skrb, jih poučiti v najvažnejših političnih in društvenih stvareh. Gotovo jaz ne bi pisal danes teh vrstic, ko bi ne bil na čuden način postal član Bralnega društva kot 15leten fant. Dobro se še spominjam, ko sem čital prve časnike: „Glasnika“, „Slov. Gospodarja“ in „Bogoljuba“. Iz vsega nisem dosti razumel, poučil me pa nikdo ni. Nekoga dne sem dobil nekaj novega. Bil je „Naš Dom“. Posebno mi je dopadla povest. Zato sem si ga izposojeval redno. Seveda sem ga prebiral vsikdar od kraja do konca. Enkrat sem čital nekaj o Orlih. Orel me je zanimal in navdušenje še danes ni ponehalo. S časom so me „Naš Dom“ in drugi naši časniki poučili o vsem potrebnem v javnem in društvenem življenju. Preskrbimo iz šole izstopivši mladini naše časnike ter jih pridružimo našim organizacijam! Pojdimo z navdušenjem in požrtvovalnostjo na delo in čez malo let bo večina naše mladine združena v naših društvih. Naše geslo bodi: „Z združenimi močmi!“ Na zdar!

Ognjeslav Krčevinski.

Kazen za pohajkovanje.

Stara ljubezen se je vzbudila v meni, ko sem v zadnji lanski številki „Našega Doma“ bral poročilo berlinskega dopisnika in mojega starega prijatelja Blaža. Videl sem vnovič, kako silna je tista bratska vez, katere se navzame mlad fant v poštemem društvu, ako je v njem zasledoval prave društvene smotre in s čisto, plemenito navdušenostjo črpal va-se sadove požrtvovalnega dela. Prijateljska beseda, poštema druščina, zapusti v duši mladega fanta globoke korenine. Morda se to ne opazi vselej poprej kakor takrat, kadar pride fant na razpotje, kadar mu je odločevati med dobrim in slabim. Moti se oni voditelj društva, ki misli mladega fanta v enem dnevu preobraziti, utrditi v svojih načelih. Enako se moti tudi oni, ki se po navidezni neuspehih uda malodušnosti in obupu nad sadovi svojega dela. Občuj s fantom, daj mu večasih prav in ne zahtevaj, da bi ti vselej pokimal. Fant stopi takrat v življenje, razvija se duševno, marsikaj mu še ni jasno. Mlada kri pluje po njegovih žilah in vleče ga tja, kjer je več prijaznosti, zabave. Učena strokovnjaška predavanja so potrebna za izobrazbo, ali ž njimi ne boš pridobil fanta, ki ljubi živahno. S samim grajanjem in pridigo tudi ne boš vnel fantu, če ni še popolnoma naš. Daj mu, da zauka, zapoje, naj se nasmeje, naj se naskače, če se mu ljubi! Prišel bo čas, ko se bo v njem vzbudila resnost in bo sam iskal in našel tečne hrane. Resnost življenja, ki se odpre pred njim kmalu, ko se zave sam sebe, naređovala mu bo realnejša pota. Če si modro ravnal ž njim in niso posebne okoliščine odločile drugače, potem je fant tvoj prijatelj, izšolan je in lahko ga postaviš v bolj vrsto; stal bo, če tudi sam, med sovragi!

Tak je odhajal pred leti v širni svet moj prijatelj Blaž. Ali bo vstrajal? Ali mu bo mogoče v tujini ostati zvestemu načelom lepe orlovske organizacije? Tako je pomislil eden ali drugi izmed nas. Pa je pogledal v te jasne oči, polne iskrenosti in svetega ognja, pa se mu je zdelo, da mu vidi v srce, kjer stoji zapisano, da se ne ukloni.

Gori po nemških krajih je hodil, naletel na potepuhie, pričkal se s socialnimi demokrati, zavetja je iskal in našel pa v katoliških rokodelskih društvih. Ali na svoje društvo, na svoje tovariše ni mogel pozabiti. Pisal nam je, kako se mu godi po svetu, kako mora biti čuječ, da ga ne očiganijo, kako se čuti samega. — „Biagor vam!“ je vskliknil nazadnje, „ki v poštemem društvu vživite veselo urice in se nemoteno navdušujete za svete vzore.“

A meni v daljnem sveti,
oko po njem rosi;
Ohrani Bog te v cveti!
Oj drago društvo ti!

Tako nam je pisal; vsaka beseda nam je bila dokaz, kako mu je prirastlo društvo z vsemi svojimi ideali k srcu.

Potem pa so minila leta. Vsako je prineslo nam mladim rokodelcem nekaj izpremembe. Enemu ali drugemu se je zahotelo po svetu, tujini, da si nabere izkušenj. Tudi jaz sem šel in se vrnil zopet v svojo domovino, katere ne nadomestijo tujina z vso svojo mikavnostjo. A o svojem prijatelju Blažu posledaj nisem čul. Bog ve, če ni padel? sem si mislil večasih.

V zadnji številki „Našega Doma“ pa najdem njegovo poročilo iz Berlina. Bil sem ga vesel, kajti stara ljubezen se je zopet vzbudila v meni, ko sem videl, da pameten fant lahko povsod ohrani svoje poštenje, ako le hoče. Moj namen ni, da bi ga hvalil zaradi tega; hvaležnost in plačilo mu bo narekovala njegova vest, opozoriti sem hotel le na to, da bo samo tak fant vstrajal v tujini v dobrem, ki se že doma navzame navdušenja za dobro.

Katoliška društva rokodelskih pomočnikov so v resnici neizmerno važnosti za mladega potujočega rokodelca, in tudi meni se zdi, da se naše rokodelce premalo opozarja na to prekoristno ustanovo plemenitega očeta Kolpinga. Razumljivo je zato, ker so njih dobrot deležni samo rokodelci, ki potem seveda pripovedujejo o tem svojim tovarišem, a ne morejo ali nečejo sami pričeti kake odločne akcije, da bi na to tudi druge opozorili. Treba bo, da se bomo fantje v „Našem Domu“ večkrat o tem kaj pogovorili, kajti če bomo čakali, da se bodo morali naši fantje v tujini sami seznanjati s temi društvii, bo že marsikje prepozno. Vsak, ki namerava v tujino, na nemško stran, si mora pred vsem preskrbeti navodila o katoliških rokodelskih društvih! Vse drugo bo potem šlo.

Če pa pride človek v mesto kar na slepo srečo, se mu zna kaj takega primeriti, kar se je meni v Gradcu:

Imel sem več sreče kot pameti in sem dobil kmalu delo, pa tudi stanovanje v visoki hiši v Griessulici. Vesel nad vsem tem sem se napolil dobre volje po mestu in dobil slovenske tovariše v kršč. slovenskem društvu. Bil sem tako zidane volje, da sem jih povabil na čašo pive. Kaj bi ne, delo sem imel in ključ od hišnih vrat v žepu, in zapeli smo jo po kranjski. — Toda ko sem okrog 10. ure iskal v drugi ulici „svojo“ hišo, nisem mogel spoznati, katera bo prava. Hiše so bile vse enako visoke, številke si pa nisem zapomnil. Slednjič sem pa le postal pred hišo, ki se mi je zdela še najbolj prava in poskusil ključ, ali ključavnica se ni ganila. — Morda mi je dala ženska napačen ključ? No, saj se lahko pozvonim, in pritisnil sem na bel gumb. Uspeh ni izostal. Široka, sitna ženska mi je odprla in godrnjala v nemščini nekaj, kar niti od daleč nisem razumel. Morda je godrnjala zato, ker takrat še nisem znal ponočnjaških manir in ji nisem dal nič napitnine. Bodisi eno ali drugo, jaz sem se skoraj ustrašil te koščene ženske in sem jo kolikor mogoče hitro ubral po stopnicah v tretje nadstropje. Ali tam sem zaman iskal znanih vrat; čisto drugače je bilo vse kot jutraj. Dvoje mi je tokrat šumelo v glavo: Ali sem kakor tisti menih, ki je v gozdu 100 let poslušal čudovito nebeško ptico in se ni plem doma več spoznal, ali pa sem prišel v napačno hišo. Zadnje se mi je verjetnejše zdelo in zato sem imel skrb, čim preje zopet priti na ulico. Toda to ni bilo tako lahko! Drugod ne morem kakor skozi vrata. Ali naj še enkrat ključem tisto s'čno babišče? Kar stresel sem se ob tej misli. Kako naj jej pa povem, ko me ta velbloč niti razumel ne bo? — Trenotki so bili mučni; vjel sem se v past in iskreno sem prosil Boga, naj mi bo to noč milostljiv. Potem pa sem zbral vse svoje misli ter se odločil, na kakoršenkoli način počakati tukaj dneva.

Splazil sem se previdno na dvorišče in gledal, kje bi bilo kaj primernega za spat. Ni vso srečo sem opazil, da visi na neki vrviči malo cunj in perila; blizu tam pa je ležala poveznjena stara kovinasta kopalnišna kad na otepu slame. V hipu je bil načrt gotov. Pograbil sem veliko cunjno, ne vem, ali je bil namizni prt ali rjuha, samo to vem, da ni bilo v njej nič golazni, kar je bilo v resnici čudno, oprezno dvignil banjo in se poljubno zleknil po slam; Pet minut pozneje pa sem spal kakor gospod v pernici. Dru-